

Osa 7 Ruoansulatuskanavan kirurgia

16.11.2025

Sisällys

1	Palvelukuvauksen merkitys	3
2	Hankintayksikkö.....	3
3	Hankinnan kohde	3
4	Palvelun yleiskuvaus	4
5	Koordinoiva lääkäri.....	5
6	Henkilöstövaatimukset	5
7	Palvelun kuvaus.....	6
8	Palveluntuottajan velvoitteet.....	7
9	Kirjaaminen järjestelmiin.....	7
10	Tartuntatautilain velvoitteet.....	8
11	Rekisteröintipäätös, lupa tai rekisteröinti.....	8
12	Tietosuoja.....	8
13	Ikääntyneiden ja vammaisten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittäminen.....	8

1 Palvelukuvauksen merkitys

Tässä palvelukuvauksessa on määritelty tuotettavan palvelun sisältöä ja toteutusta sekä henkilöstön osaamista ja pätevyyttä koskevat ehdot.

Palvelukuvauksen ehdot muodostavat hankinnan kohteena olevan palvelun vähimmäisvaatimukset. Palveluntuottajan on noudatettava vähimmäisvaatimuksia tuottaessaan palvelua.

Kaikki palvelukuvausten mukaiset tehtävät ja toiminnallisuudet, palveluntuottajan tarjoama laatu ja erityisosaamiset sisältyvät palvelun hintaan, ellei palvelukuvauksessa tai tarjouspyynnössä ole erikseen muuta mainittu. Palvelukuvaus on sopimuksen liite.

2 Hankintayksikkö

Hankinnassa hankintayksikkönä on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (jatkossa Pohde). Hankittavan palvelun määrä voi vaihdella sopimuskaudella.

Tilaajan tavoitteena on tehostaa omaa toimintaansa yli 6 kuukautta hoitotakuujonossa jonottaneiden potilaiden hoidon toteuttamiseksi. Hankittava määrä tarkentuu sen mukaisesti, miten tilaaja pääsee tavoitteeseensa toiminnan tehostamisessa suorittamalla itse tämän palvelukuvauksen mukaisia toimenpiteitä.

Sopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota palveluntuottajalle yksinoikeutta myydä palvelua tilaajalle.

3 Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on Pohteen gastroenterologisen kirurgian hoitotakuujonossa olevien potilaiden leikkaukset. Toimenpidejonossa olevat henkilöt ovat pääsääntöisesti lapsia ja aikuisia, jotka ovat jonottaneet toimenpiteeseen yli kuusi (6) kuukautta.

Hankintaan sisältyvät seuraavat toimenpiteet:

- JKA21 Sappirakon poisto tähystyksessä
- JHB00 Proktologiset pientoimenpiteet, mm. peräpukamien poisto
- JFB ja JFC Suoliresektiot hyvänlaatuisten syiden takia

Sopimuskausi on 1.1.- 30.4.2026. Hankinnan kohteena olevia toimenpiteitä ostetaan enintään 210 potilaalle.

Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo on 1,1 M€. Tilaaja ostaa tämän hankinnan mukaisesti vain ne toimenpiteet, joiden yhteisarvo ei ylitä hankinnan ennakoitua arvoa.

Tilaaja pitää palveluntuottajan kanssa aloituspalaverin, joissa sovitaan käytännön asiat, mm. potilaskohtaisten tutkimusten tilaamisesta, kuukausittaisesta tutkimusmäärästä ja raportoinnista.

Palvelut perustuvat terveydenhuoltolain (1326/2010) säännöksiin. Palvelu on tuotettava vähintään suomen kielellä.

4 Palvelun yleiskuvaus

Toimenpiteet suoritetaan palveluntuottajan tiloissa, joiden tulee sijaita Oulun alueella. Tilojen tulee olla kiinteät ja viranomaisten asettamien määräysten mukaiset ja niiden on jatkuvasti täytettävä terveydenhuollon palveluyksikköä koskevat vaatimukset.

Palveluntuottajan tiloissa tehtäviin toimenpiteisiin sisältyy toimenpiteen suorittavan lääkärin lisäksi tarvittava muu henkilökunta, ohjaus, tilat, lääkkeet, välineet, sekä tarvittava pre- ja postoperatiiviset toimenpiteet, eikä niistä voi laskuttaa erikseen tilaajaa.

Toimenpidetikoodilla tai muulla tavalla yksilöidyn leikkauksen sisältö hinnoitellaan siten, että se sisältää kaiken kyseisessä toimenpiteessä ja sen valmistelussa välittömästi tarvittavan työn (mukaan lukien fysio- tai muun terapeutin ohjauksen), tilat ja materiaalit mukaan lukien tavanomaiset apuvälineet, postoperatiivisen valvonnan ja mahdollisen pre- ja postoperatiivisen hoidon kaikkine hoitopäivineen ja mahdollisine puhelinkontakteineen sekä hallinnolliset kulut.

Hankinta ei sulje pois hyvinvointialueen mahdollisuuksia suorittaa itse kilpailutuksessa mainituista toimenpiteistä. Tilaaja vastaa potilasvalinnasta, johon palveluntuottajan tulee sitoutua.

Sappirakonpoistoleikkaus tähystyksellä

Tähystyksellinen sappirakonpoistoleikkaus on kirurginen toimenpide, jonka yhteydessä sappirakko poistetaan kokonaan tähystystekniikalla. Leikkaus tehdään yleisanestesiassa ja toimenpide kestää pääsääntöisesti noin 45–60 minuuttia. Sappirakonpoistoleikkaus tehdään aikuisille, joilla esiintyy sappirakkokivistä johtuvia mahakipuoireita. Sappikivitautiin voi liittyä myös krooninen sappirakontulehdus.

Peräpukamien poistoleikkaus/ proktologiset pientoimenpiteet

Peräpukamien poistoleikkaus on kirurginen toimenpide, jossa pukamakudos poistetaan (Milligan). Peräpukamat voidaan hoitaa myös tukkimalla pukamiksi laajentuneiden suonten verenkierto (THD). Proktologiset pientoimenpiteet voivat sisältää myös peräaukon polyyppien tai muiden hyvänlaatuisten muutosten poiston. Leikkaukset tehdään aikuisille, joilla on peräpukamista johtuvaa verenvuotoa tai polyypeistä johtuvaa peräpään seudun kipua, kutinaa tai muita vastaavia oireita.

Suoliresektiot hyvänlaatuisten syiden takia

Suoliresektio on kirurginen toimenpide, jossa paksusuolesta voidaan poistaa oikea tai vasen puoli tai sigmasuoli. Suoliresektio tehdään yleisanestesiassa avo- tai tähystystekniikalla. Leikkaus tehdään aikuispotilaille hyvänlaatuisen syyn takia. Syynä voi olla hyvänlaatuinen kasvain tai divertikulittien jälkitila. Hyvänlaatuinen kasvain voi olla syövän esiaste tai muutoksesta voi olla oireita kuten

verenvuotoa. Divertikuloosi voi aiheuttaa mahakipua, toistuvia tulehduksia ja altistaa potilaan suolenpukkeamalle ja verenvuodolle.

5 Koordinoiva lääkäri

Palveluntuottajan tulee nimetä palveluntuottamiseen koordinoiva lääkäri. Koordinoivan lääkärin tulee olla Suomessa laillistettu gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäri, ja omata vähintään kahden (2) vuoden työkokemus gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäriksi valmistumisen jälkeen. Sopimuksen voimaantullessa järjestetään tarvittaessa perehdytys.

Koordinoiva lääkäri vastaa toiminnan sujuvuudesta ja yhteistoiminnasta tilaajan kanssa sekä hänen tulee osallistua säännönmukaisesti kliniseen työhön hankinnan kohteena olevan palvelun tuottamisessa. Koordinoiva lääkäri raportoi Pohteelle ostopalvelujen etenemisestä säännöllisesti erikseen sovittavin aikavälein.

Palveluntuottaja sitoutuu siihen, että sama nimetty koordinoiva lääkäri on toimeksaan kerrallaan koko sopimuskauden ajan. Sopimuskauden aikana tulee aina, ilman katkoksia, olla nimetty tarjouspyynnön edellytykset täyttävä koordinoiva lääkäri. Koordinoivan lääkärin hallinnollisesta työpanoksesta ei laskuteta erikseen tilaajaa. Pohde pidättää oikeuden vaatia koordinoivan lääkärin vaihtamista pätevämpään, mikäli ehdotettu lääkäri ei täytä vaatimuksia tai jo valitun koordinoivan lääkärin toiminta ei täytä sovittuja vaatimuksia.

6 Henkilöstövaatimukset

Palvelua tuottavalla henkilöstöllä on oltava Valviran myöntämä oikeus harjoittaa ammattiaan laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa (Laki Terveystieteiden ammattihenkilöistä 559/1994 ja asetus 564/1994).

Palveluntuottajalla on oltava hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi ammattitaitoista työvoimaa palvelun toteuttamiseen.

Palvelua tuottavalla henkilöstöllä tulee olla riittävä suomen kielen taito. Jos työntekijän äidinkieli ei ole suomi, sitoutuu palveluntuottaja toimittamaan työntekijän osalta todistuksen valtionhallinnon suomen kielen kielitutkinnon suorittamisesta taitotasolla tyydyttävä taito tai yleisen kielitutkinnon tutkintotodistuksen taitotasolla 3–4.

Toimenpiteitä suorittava lääkäri

Toimenpiteitä suorittavan lääkärin tulee olla Suomessa laillistettu gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäri. Lääkärin tulee tehdä tämän sopimuksen mukaisia toimenpiteitä säännöllisesti. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa toimenpiteitä tekevät lääkärit tilaajalle. Tilajalla on oikeus hyväksyä tai hylätä leikkaava lääkäri perustellusta syystä.

Anestesiaalääkäri

Vähimmäisvaatimuksena on anestesian ja/tai tehohoidon erikoislääkärin pätevyys. Anestesiaalääkärillä tulee olla riittävä kokemus ostettavan palvelun anestesiaimenetelmistä.

Anestesiasairaanhoitaja

Vähimmäisvaatimuksena on sairaanhoitajan tutkinto. Anestesiasairaanhoitajalla tulee olla laillistetun sairaanhoitajan neste- ja lääkehoidonlupa.

Anestesiasairaanhoitajan tehtäväkuvaan kuuluu potilaan anestesiaan liittyvät valmistelut ja potilaan hoitaminen anestesian aikana yhteistyössä anestesialääkärin kanssa.

Leikkaussalin sairaanhoitaja

Vähimmäisvaatimuksena on sairaanhoitajan tutkinto. Leikkaussalin sairaanhoitajilla tulee olla laillistetun sairaanhoitajan neste- ja lääkehoidonlupa.

Leikkaussalin sairaanhoitajan tehtäväkuvaan kuuluu potilaan leikkaukseen valmistaminen leikkaussalissa, leikkauksen aikainen hoito sekä välineistön käyttökuntoon valmistelu ja käyttö.

7 Palvelun kuvaus

Potilaat ohjataan OYS:n gastroenterologisen yksikön toimesta palveluntuottajan yksikköön ennalta määriteltä toimenpidettä varten. Preoperatiivisia tai postoperatiivisia käyntejä suunnitellaan potilaille tarvittaessa, ja ne kuuluivat sopimukseen. Toimenpidepäivät sovitaan potilaan kanssa mahdollisimman hyvissä ajoin. Mikäli toimenpidepäivänä hoitava lääkäri toteaa, että hoidon tarve on muuttunut siitä, mitä OYS:ssa on arvioitu, tulee hänen konsultoida Pohteen virkalääkärinä uudesta hoitolinjasta erikseen sovituin menetelmin. Potilaiden sairastumisesta tms. syistä johtuvat toimenpiteen peruuntumiset ilmoitetaan koordinoivan lääkärin raportissa.

Mahdollisista komplikaatioista ja niiden hoidosta informoidaan OYS:n gastroenterologian yksikköä erikseen sovitulla toimintamallilla viipymättä virka-aikana.

Sopimushinta sisältää komplikaatioiden hoidon primaarihoitajakson aikana ja sekä neljän viikon kuluessa siitä ilmenevien komplikaatioiden hoidon, ellei hoidon porrastus edellytä hoitoa OYS:ssa.

Pohteen tilaus sisältää vain tilauksessa mainitun toimenpiteen, eikä siihen saa liittää muita toimenpiteitä edes potilaan itsensä maksamana.

Sappirakon poistoleikkaus

Sappirakonpoistoleikkaus tähystystekniikalla, napa- ja nivustyrän verkkokorjaus avo- tai tähystystekniikalla sekä proktologiset pientoimenpiteet ovat päiväkirurgisia leikkauksia. Osa potilaista voi tarvita leikkauksen jälkeisen kivun tai pahoinvoinnin takia osastoseurantaa, joka kuuluu sopimuksen mukaiseen palveluun, eikä siitä voi laskuttaa erikseen tilaajaa.

Peräpukamien poistoleikkaus/ proktologiset pientoimenpiteet

Peräpukamien poistoleikkaus on kirurginen toimenpide, jossa pukamakudos poistetaan (Milligan). Peräpukamat voidaan hoitaa myös tukkimalla pukamiksi laajentuneiden suonten verenkierto (THD).

Proktologiset pientoimenpiteet voivat sisältää myös peräaukon polyyppien tai muiden hyvänlaatuisten muutosten poiston. Leikkaukset tehdään aikuisille, joilla on peräpukamista johtuvaa verenvuotoa tai polyypeistä johtuvaa peräpään seudun kipua, kutinaa tai muita vastaavia oireita.

Suoliresektiot

Suoliresektiot vaativat 1–3 vuorokauden vuodeosastohoidon leikkauksen jälkeen, joka sisältyy sopimuksen mukaiseen palveluun. Suoliresektioleikkauksiin voi liittyä komplikaationa lekaasiriskiä eli suolisauman pettämistä. Tällainen komplikaatio on henkeä uhkaava ja vaatii mahdollisuuden päästä viiveettä kuvantamistutkimukseen ja tarvittaessa uusintaleikkaukseen.

8 Palveluntuottajan velvoitteet

Palvelun tulee noudattaa Suomen lainsäädäntöä, annettuja viranomais määräyksiä ja ohjeita, Pohteen ohjeita, Käypähoito-suosituksia sekä Pohteen kanssa sovittua hoidonporrastusta. Laadun tulee olla vähintään sama kuin julkisena palvelutuotantona tuotetussa toiminnassa.

Palveluntuottajalla on oltava hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi ammattitaitoista työvoimaa palvelun toteuttamiseen. Palveluntuottaja on velvollinen tuottamaan kaikki sovitut toimenpiteet sekä hankkimaan sijaiset esimerkiksi sairaustapauksissa. Palveluntuottajan tulee tarvittaessa antaa selvitys varahenkilöjärjestelmästä tilaajan hyväksyntää varten.

Mikäli palvelun tuottamiseen sopimuskauden aikana tulee uusia gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäreitä, täytyy heidän täyttää palvelukuvauksessa ilmoitetut henkilöstön vähimmäisvaatimukset. Muutoksista tulee ilmoittaa tilaajan sopimusyhteyshenkilöille. Uutta gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäreitä ei voi käyttää palveluntuottamiseen ennen tilaajan hyväksyntää, ja tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä uutta gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäreitä perustellusta syystä.

Hoitopalaute (epikriisi) on toimitettava tilaajan nimeämälle yhteyshenkilölle välittömästi hoidon tapahduttua. Mikäli potilas siirtää tai peruu hoidon, siitä on tiedotettava välittömästi tilaajan yhteyshenkilölle.

Palvelua tuottavassa yksikössä tulee olla valmius tunnistaa ja hoitaa mahdolliset leikkauskomplikaatiot vuorokauden ajasta riippumatta.

9 Kirjaaminen järjestelmiin

Palveluntuottajan terveydenhuollon ammattilaisten tulee tehdä asianmukaiset ja riittävän perusteelliset potilasasiakirjamerkinnät. Merkintöjä tehtäessä on huomioitava, että niistä on voitava tarvittaessa myöhemmin tehdä todistuksia ja lausuntoja. Palveluntuottaja vastaa siitä, että terveydenhuollon ammattilaiset tekevät asianmukaiset ja selkeät potilasasiakirjamerkinnät sekä tallentavat ja tilastoivat potilaskäynnit. Potilasasiakirjat tulee olla tehtynä viiden (5) vuorokauden sisällä palvelutapahtumasta.

Palveluntuottajalla tulee olla käytössä asiakas- ja potilastietojärjestelmä, joka on Valviran tietojärjestelmärekisteriin hyväksytty sertifioitu A-luokan järjestelmä tai B-luokan järjestelmä, jonka

vaatimustenmukaisuus on osoitettu määräysten edellyttämällä tavalla ja josta tiedot siirretään A-luokkaan kuuluvan välityspalvelun kautta Kanta-palveluihin.

10 Tartuntatautilain velvoitteet

Palveluntuottajan tulee noudattaa henkilöstön rokotussuojan osalta työn ja tartuntatautilain edellyttämää rokotussuojaa.

11 Rekisteröintipäätös, lupa tai rekisteröinti

Palveluntuottajalla tulee olla Valviran tai aluehallintoviraston lupa, rekisteröinti-ilmoitus tai päätös rekisteröinnistä. Luvan, ilmoituksen tai päätöksen tulee oikeuttaa sopimuksen mukaisten palveluiden tuottamiseen. Voimassa ei saa olla lupaviranomaisen antamaa määräystä toiminnan keskeyttämisestä tai käyttökiellosta.

Luvan/rekisteröintipäätöksen on oltava voimassa viimeistään ennen kuin tilaaja ja palveluntuottaja tekevät sopimuksen ja palvelu alkaa. Jos lupaa, ilmoitusta tai päätöstä ei ole tai lupaviranomainen keskeyttää tai kieltää toiminnan, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus päättymään välittömästi.

12 Tietosuoja

Palveluntuottaja vastaa siitä, että palveluntuottajan ja työntekijän välisiin sopimuksiin on kirjattu mm. seuraavat työntekijän velvollisuudet:

- työhön liittyvät salassapitovelvollisuudet,
- velvollisuus noudattaa tietojärjestelmien tietosuojaohteita,
- velvollisuus noudattaa kaikkia työhön liittyviä turvaohjeita ja
- velvollisuus noudattaa sairaalan henkilöstöä koskevia sääntöjä ja ohjeita.

13 Ikääntyneiden ja vammaisten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittäminen

Palveluntuottajan on noudatettava voimassa olevia lakia sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023). Palveluntuottajalla on velvollisuus tarkistaa työntekijöiden rikosrekisteriotte iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluntuottaja kirjaa työntekijän rikosrekisteriotteen tarkistamisen ajankohdan ja tarkistajan nimen muistioon. Tilaajalla on pyynnöstä oikeus tutustua muistioon.